

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра економіки та бізнес-адміністрування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан економічного факультету

Віталій Дячек Віталій ДЯЧЕК

«01» вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інформаційні технології в наукових дослідженнях

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
галузь знань	07 Управління і адміністрування
спеціальність	073 Менеджмент
освітня програма	Менеджмент
спеціалізація	
вид дисципліни	нормативна
факультет	економічний

2025 / 2026 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою економічного факультету

« 09 » вересня 2025 року, протокол No 9

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Вікторія ПРОХОРОВА, докт. економ. наук, професор завідувач кафедри економіки та бізнес-адміністрування Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Олена МАКОВОЗ, канд. екон. наук, доц. кафедри економіки та бізнес-адміністрування Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Програму схвалено на засіданні кафедри економіки та бізнес-адміністрування

Протокол від « 01 » вересня 2025 року No 1

Завідувач кафедри економіки та бізнес-адміністрування

Вікторія ПРОХОРОВА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо - наукової програми (керівником проектної групи)

Менеджмент
(назва освітньої програми)

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи)

Вікторія ПРОХОРОВА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією економічного факультету

Протокол від « 03 » вересня 2025 року

Голова науково-методичної комісії»

Дар'я ЗАГОРСЬКА
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ» складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки третього освітньо-наукового рівня вищої освіти (доктор філософії) (назва рівня вищої освіти)

галузі знань 07 – Управління та адміністрування

спеціальності 073 – Менеджмент

Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктора філософії) умінь використовувати сучасні інформаційні технології у науковій діяльності, здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- вдосконалення й подальший розвиток знань, навичок і вмінь з використання інформаційних технологій, набутих в обсязі вузівської програми, та їх активізація для здійснення науково-дослідної діяльності.

- формування умінь пошуку, обробки інформації наукового характеру з використанням інформаційних технологій з метою проведення власних досліджень;

- розвиток умінь презентувати результати науково-дослідної діяльності за допомогою сучасних інформаційних технологій в академічному контексті.

1.3. Кількість кредитів 3 кредитів (ДФН) / - кредити (ЗФН)

1.4. Загальна кількість годин 90 годин (ДФН) / - годин (ЗФН)

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
3,4	3,4
Лекції	
10 год./6 год.	8 год./2 год.
Практичні, семінарські заняття	
14 год./14 год.	0 год./2 год.
Лабораторні заняття	
0 год.	0 год.
Самостійна робота	
46 год.	78 год.
у тому числі індивідуальні завдання	
0 год.	

1.6. Заплановані результати навчання

Дисципліна «Інформаційні технології в наукових дослідженнях» є нормативною дисципліною у циклі підготовки здобувачів та спрямована на набуття таких компетентностей, як:

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті;

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у менеджменті і дотичних до нього міждисциплінарних напрямках.

Програмні результати навчання:

РН03. Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у галузі менеджменту та дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН04. Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику у галузі управління та адміністрування і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми в менеджменті з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, етичних, економічних, екологічних та правових аспектів.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ до курсу. Введення до інформаційних технологій в науковій діяльності.

Тема 2. Етапи розвитку інформаційних технологій.

Тема 3. Типологія інформаційних систем у менеджменті.

Тема 4. Планування розвитку управлінських інформаційних систем.

Тема 5. Управління інформаційними системами.

Тема 6. Система підтримки прийняття управлінських рішень.

Тема 7. Корпоративні інформаційні системи.

Тема 8. Інформаційні ресурси глобальної мережі Інтернет.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб.	інд.	с. р.	л		п	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Вступ до курсу. Введення до Інформаційних технологій в науковій діяльності.	10	3	2			5	10	1	1			8
Тема 2. Етапи розвитку інформаційних технологій.	11	3	3			5	11	1	1			9
Тема 3. Типологія інформаційних систем у менеджменті.	12	3	2			7	12	1				11
Тема 4. Планування розвитку	12	3	3			6	12	1				11

управлінських інформаційних систем.												
Тема 5. Управління інформаційними системами.	10	3	2			5	10	1				9
Тема 6. Система підтримки прийняття управлінських рішень.	11	3	3			5	11	1				10
Тема 7. Корпоративні інформаційні системи.	12	3	3			6	12	1	1			10
Тема 8. Інформаційні ресурси глобальної мережі Інтернет.	12	3	2			7	12	1	1			10
Усього годин	90	24	20			46	90	8	4			78

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Прикладні аспекти роботи з інформаційними технологіями	2	1
2	Тема 2. Прикладні аспекти роботи з інформацією	3	1
3	Тема 3. Використання інформаційних технологій для написання наукових текстів.	2	
4	Тема 4. Пошукова робота щодо визначення особливостей використання інформаційних технологій за темою дисертаційного дослідження.	3	
5	Тема 5. Огляд особливостей й виконання вправ з використання інформаційних технологій в наукових текстах за спеціальністю й анотаціях до них.	2	
6	Тема 6. Огляд особливостей й виконання вправ з використання новітніх обчислювальних систем	3	
7	Тема 7. Виконання практичних вправ з використання пошукових систем	3	1
8	Тема 8. Виконання практичних вправ з використання новітніх інформаційних технологій у науковій діяльності. Підготовка до іспиту.	2	1
Разом		20	4

5. Завдання для самостійної роботи

Форми	Форми виконання самостійної роботи	Кількість годин
-------	------------------------------------	-----------------

організації самостійної роботи		денна	заочна
<i>Підготовка до лекції та практичних занять</i>	Опрацювання конспекту лекцій, джерел навчальної інформації (навчальної літератури) за темою та додаткової літератури	12	20
	Складання тлумачного словника англійською мовою за темою лекції	12	19
	Підготовка до практичних занять шляхом вивчення літератури й конспекту, виконання домашніх завдань	12	19
<i>Виконання самостійних завдань</i>	Виконання завдань для самостійної роботи на сайті дистанційної освіти, підготовка до тестування виконання модульних завдань	10	20
ВСЬОГО:		46	78

6. Теми рефератів

1. Основні концепції, напрямки і перспективи розвитку сучасних інформаційних технологій.
2. Завдання і функції ІС в системі управління.
3. Концепція побудови ІС в Україні.
4. Структура управлінської інформаційної системи.
5. Характеристика функціональної підсистеми інформаційної системи.
6. Характеристика задач, які розв'язуються у функціональних підсистемах інформаційних систем.
7. Характеристика забезпечуючих підсистем інформаційних систем.
8. Організація робіт по створенню, впровадженню та функціонуванню інформаційної системи на підприємствах.
9. Структура та рівні інформаційної сукупності, реквізити і показники.
10. Поняття, призначення, принципи побудови та вимоги до інформаційного забезпечення сучасних організацій.
11. Класифікація управлінської інформації.
12. Кодування інформації.
13. Перелік і структура класифікаторів.
14. Характеристика загальнодержавних класифікаторів.
15. Організація ведення загальнодержавних класифікаторів.
16. Потoki інформації. Схеми потоків інформації.
17. Процедури роботи із даним
18. Позамашинна і внутрішнє машинна база даних інформаційної системи.
19. Вхідні, вихідні, проміжні і постійні масиви інформаційної бази даних.
20. Використання уніфікованої системи документів в інформаційній системі
21. Особливості передачі інформації по каналам зв'язку.
22. Характеристика системи обробки інформації.
23. Структура комплексу технічних засобів інформаційної системи.
24. Обчислювальні мережі та їх рівні.
25. Локальні обчислювальні мережі.
26. Регіональні обчислювальні мережі.

7. Методи навчання

Освітні технології (проблемне навчання, аудіовізуальні технології, технологія студентоцентрованого навчання тощо).

У залежності від виду занять використовуються такі методи:

– на лекціях – різні види бесід, розповідь, пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, ілюстрація, проблемні запитання, мультимедійні презентації;

– на практичних заняттях – тестування, ігрові методи, тренінги, ділові ігри, виконання практичних вправ репродуктивного та творчого характеру, застосування евристичних методів, кейс-технологій, організації роботи у малих групах;

– у ході самостійної навчально-пізнавальної діяльності – вивчення навчальної та наукової літератури, використання довідникових джерел, відбір матеріалу, його аналіз, систематизація, класифікація, конспектування, виконання вправ, пошук відповідей на запитання.

8. Методи контролю

Поточний контроль – виконання вправ, тестування, розгляд проблемних ситуацій з аргументацією висновків та пропозицій, демонстрація презентацій, виступ з доповідями, усне опитування.

Підсумковий контроль – іспит.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання				Іспит	Сума
Розділ 1	Розділ 2	Контрольна робота, передбачена навчальним планом (реферат)	Індивідуальне завдання		
20	20	20	-	40	100

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку, або екзамену) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 35 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Критерії оцінювання навчальних досягнень Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література **Основна (базова) література**

1. Зелінська, О. В. Інформаційні системи та технології в галузі: навч. посібник/ О. В. Зелінська, Н. А. Потапова, Л. О. Волонтир. - Вінниця: ВНАУ, 2020. - 263 с.
2. Лісовська, Ю. П. Кібербезпека: ризики та заходи: навч. посібник/ Ю. П. Лісовська. - Київ: Кондор, 2019. - 272 с.
3. Лучко, М. Р. Інформаційні системи і технології в обліку й аудиті: навч. посібник/ М. Р. Лучко, О. В. Адамик. - Тернопіль: ТНЕУ, 2016.
4. Харів, Н. О. Бази даних та інформаційні системи: навч. посібник/ Н. О. Харів; Нац. ун-т водного господарства та природокористування). - Рівне: НУВГП, 2018. - 127 с.

Додаткова (допоміжна) література

1. Kužnik, Lea. (2018). Encyclopedia of Information Science and Technology, Fourth Edition Mehdi Khosrow-Pour Information Resources Management Association. 10.4018/978-1-5225-2255-3.ch353.
2. Müller, Vincent. (2020). Ethics of Artificial Intelligence and Robotics. 2020. 1-31. <https://plato.stanford.edu/entries/ethics-ai/>
3. Rivera-Castro, V., Ojeda-Castro, A., & Valera, J. (2018). Decision Support Systems for the Efficiency Social Networks of Small and Medium Enterprises. International Journal of Computer (IJC), 28(1), 68-74. <https://ijcjournal.org/index.php/InternationalJournalOfComputer/article/view>
4. Методи та системи штучного інтелекту: навч. посіб. / укл. Д.В. Лубко, С.В. Шаров. – Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2019. – 264 с.
5. Методи та системи штучного інтелекту: Навчальний посібник / Уклад. : А.С. Савченко, О. О. Синельников. – К. : НАУ, 2017. – 190 с.
6. Нестеренко О.В. Інтелектуальні системи підтримки прийняття рішень: навч. посібн./ О.В. Нестеренко, О.І. Савенков, О.О. Фаловський. За ред. П.І. Бідюка. – Київ: Національна академія управління. – 2016. – 188 с.
7. Приймак В. М. Управління проектами. Навчальний посібник. К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2017.– 464 с.
8. Томашевський О. М. Інформаційні технології та моделювання бізнеспроцесів : навч. посібн. / О. М. Томашевський, Г. Г. Цегелик, М. Б. Вітер, В. І. Дудук. — К. : Центр учбової літератури, 2015. — 296 с.
9. Томашевський О. М., Цегелик Г. Г., Вітер М. Б., Дудук В. І. Інформаційні технології та моделювання бізнес-процесів : навч. посіб. К.: «Видавництво «Центр учбової літератури». 2018. 296 с.

10. Чекотовський Е. В. Статистичні методи на основі Microsoft Excel 2016 : навч. посіб. К.: Знання. 2018. 407 с.
11. Яковенко О.І. Управління проектами та ризиками: Навчальний посібник / О.І. Яковенко. – Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2019. 196 с.

Методичне забезпечення

1. Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях: конспект лекцій для здобувачів ступеня доктора філософії денної та заочної форм здобуття освіти спеціальності 073 Менеджмент / Ю. В. Федорова ; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : УПА, 2022. – 57 с.
2. Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях: метод. вказівки до проведення практичних занять для здобувачів вищої освіти денної та заоч. форм здобуття ступеня доктора філософії спеціальності 073 Менеджмент / Укр. інж.-пед. акад. ; упоряд.: Ю. В. Федорова. – Харків: УПА, 2022. – 15 с.
3. Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях: метод. вказівки до організації та планування самостійної роботи для здобувачів ступеня доктора філософії денної та заочної форм здобуття освіти спеціальності 073 Менеджмент / Укр. інж.-пед. акад.; упоряд.: Ю. В. Федорова. – Харків : УПА, 2022. – 21 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://moodle.karazin.ua/login/index.php>– сайт дистанційної освіти ХНУ імені В.Н. Каразіна
2. <https://www.researchgate.net/> – ResearchGate.
3. Перелік електронних ресурсів з безкоштовним доступом http://www.dut.edu.ua/uploads/p_96_50439215.pdf
4. <http://www-library.univer.kharkov.ua/ukr/> Посилання на бібліотечні ресурси ХНУ імені В.Н. Каразіна